

ירושלים, ט"ז באלול, תשס"ז
30 באוגוסט, 2007
ש-118

לכבוד התאגידים הבנקאיים – לידי המנהל הכללי

הנדון: היערכות ליישום באזל II - QIS5 – סקר השפעה כמותית

מבוא

1. כפי שהובהר בעבר, על התאגידים הבנקאיים להיערך ליישום המלצות באזל II בשנת 2009. במסגרת היערכות זו על התאגידים הבנקאיים לבצע סקר להערכת ההשפעה הכמותית של יישום ההמלצות (QIS).

מטרה

2. מטרת הסקר הן לקדם את ההטמעה של באזל 2 על ידי התאגידים הבנקאיים בישראל, לבחון את השפעת יישום המודל הסטנדרטי על יחס ההון לרכיבי סיכון ולסייע בהתאמת ההוראה למערכת הבנקאות בישראל. במחצית הראשונה של שנת 2008 בכוונתנו להפיץ QIS שני על מנת לבחון בנוסף את השפעת הגישות המתקדמות.

תחולה

3. חובת מילוי הסקר חלה על תאגיד בנקאי, למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת, ועל תאגיד עזר שהוא חברת כרטיסי אשראי.

מיקום קבצי הסקר

4. העברת הקבצים בין הפיקוח על הבנקים לבין התאגידים המדווחים תיעשה באמצעות תקשורת מחשבים באינטרנט, בטכנולוגיה המאובטחת המשמשת את בנק ישראל.

4.1. קבצי המקור ניתנים למשיכה מכספת בשם `boil_2_banks`, במחיצה `Root\Bazel2`.

4.2. בכספת נמצאים שישה קבצים:

4.2.1. מכתב זה בקובץ בשם `DOC`.ש-118.

4.2.2. שאלון איכות המידע בשם `QUALITY.DOC`.

4.2.3. קובץ הנחיות בשם `INSTRUCTION.DOC`, הכולל תרגום ההנחיות שהופצו על ידי ה-BIS.

4.2.4. קובץ הכולל את גיליונות הדיווח בשם `QIS5.XLS`.

4.2.5. מילון מונחים רלבנטיים בשם DICTIONARY.XLS.

4.2.6. קובץ שאלות ותשובות שפורסם על ידי ה-BIS בשם qis5faq.pdf.

4.3. הדיווח שיוגש על ידי התאגידים הבנקאיים יטען לכספת בשם from-bank0XX, כאשר XX הוא

קוד הבנק המקוצר, במחיצה Root\Bazel2. יש להודיע טלפונית או באמצעות הדואר האלקטרוני על הצבת הקבצים בכספת או על עדכונם.

4.4. שם קובץ הנתונים לאחר שמולא על ידי הבנק יקרא בשם QISXXXXX01.XLS, כאשר XXXXX הוא קוד הבנק המלא (5 ספרות).

4.5. שם קובץ שאלון איכות המידע שמולא על ידי הבנק יקרא בשם QUAXXXXX01.DOC, כאשר XXXXX הוא קוד הבנק המלא (5 ספרות).

מועד הגשת הסקר

5. יש להגיש לפיקוח על הבנקים את קובץ הדיווח ואת שאלון איכות המידע המלאים לא יאוחר מיום 28.2.2008.

דרכי התקשרות

6. לשאלות ובירורים ניתן לפנות באחת מהדרכים הבאות:

6.1. שאלות, בקשות והערות יש להפנות באמצעות דואר אלקטרוני בלבד, לכתובת: basel2@boi.gov.il.

נא לציין בכותרת הפניה שהיא עוסקת בנושא סקר ההשפעה הכמותית.

6.2. בבירורים אחרים ניתן לפנות לשלמה ימיני, במשרדנו בירושלים, בטלפון 02-6552459.

עדכון שוטף

7. על התאגידים הבנקאיים לעדכן בכתב את הפיקוח על הבנקים בסוף כל חודשיים קלנדריים על התקדמות במילוי הקבצים, צפי לסיום מילוי הקבצים, וקשיים ועיכובים מהותיים. בנוסף, על התאגידים הבנקאיים להיות ערוכים להגיש עדכונים שוטפים לפי דרישה. העדכון יבוצע לאתר הדואר האלקטרוני המצוין בסעיף 6.1 לעיל.

8. במהלך תקופת מילוי השאלון, צוותי ה-QIS והמודל הסטנדרטי בפיקוח על הבנקים יקיימו פגישות סדירות עם הגורמים המדווחים בכל תאגיד בנקאי, בהם ניתן יהיה להעלות נושאים לדיון.

שימוש באומדנים

9. על הנתונים המדווחים להיות מהימנים ובדוקים. יחד עם זאת, אנו מודעים לקושי באיסוף המידע ולבעייתיות הרבה שבמיון הנתונים על פי הנדרש. ניתן לעשות שימוש מוגבל באומדנים לצורך מילוי הסקר ובתנאי שאומדנים אלו ניתנים להצדקה. על התאגיד הבנקאי לתאם את השימוש באומדנים עם הפיקוח על הבנקים, לפרט בכתב את הסעיפים בהם הנתון מבוסס על אומדנים, להצדיק את האומדן ולתאר את אופן האמידה.

תרגום דרישת ההון לנכסי סיכון

10. נתוני דרישת ההון בגין סיכוני שוק ובגין סיכונים תפעוליים מתורגמים לנכסים משוקללים בסיכון על ידי הכפלתם ב- 12.5. מכפיל זה מתאים ליחס הון מינימלי של 8%. בישראל, יחס ההון המינימלי הנדרש מהתאגידים הבנקאיים הינו 9% ולכן בדוחות הכספיים נדרש כיום להכפיל את דרישת ההון בגין סיכוני שוק ב- 11.11 לצורך חישוב נכסי הסיכון בגין סיכוני שוק. לפיכך, אנו רואים לנכון להבהיר שלצורך מילוי הקבצים בסקר, יש להכפיל את דרישת ההון בגין סיכוני שוק גם בדיווח על הגישה הנוכחית ב- 12.5, וזאת בשונה מהחישובים כאמור בדוחות הכספיים. שינוי זה יבוא לידי ביטוי גם בדיווח על התיק הסחיר בקובץ. בלוח 3 המתייחס לתיק הסחיר ישנן נוסחאות המתרגמות יחסי הון שונים לשיעורים של שקלול נכס בסיכון. גם כאן הנוסחאות מבוססות על יחס הון מזערי של 8% כפי שנדרש בבאזל.

הנחיות למילוי הקובץ

11. הנחיות כלליות:

11.1. ה-QIS הנוכחי מיועד לבחון את השפעת יישום הגישה הסטנדרטית בלבד. לפיכך, על התאגידים הבנקאיים למלא בקובץ אך ורק את הגיליונות הבאים:

- 11.1.1 Input
- 11.1.2 Related entities
- 11.1.3 Current
- 11.1.4 Current Securitisation
- 11.1.5 Standardised
- 11.1.6 Standardised Securitisation
- 11.1.7 Operational risk
- 11.2. הדיווח יתבצע עבור הנתונים ליום 31.12.2006.
- 11.3. ידווחו נתונים על בסיס מאוחד.
- 11.4. קובץ הנתונים מוגן. אין לשנות את מבנה הקובץ, להוסיף או להסיר שורות, עמודות או גיליונות.
- 11.5. יש למלא נתונים אך ורק בתאים המסומנים בצבעים צהוב, ירוק או כחול.

אופן מילוי הקובץ

12. כללי

- 12.1. בקובץ ה-QIS נכסי הסיכון של הבנק מחולקים ל- 11 תיקים, בהתאם לחלוקה בגישות המתקדמות. להלן פירוט התיקים:
- א. תאגידים (5 לוחות) - Corporate
  - ב. ריבונויות (5 לוחות) - Sovereign
  - ג. בנקים (5 לוחות) - Bank
  - ד. קמעונאי למגורים (3 לוחות) - Residential retail

- ה. קמעונאי (5 לוחות) - Other retail
- ו. קמעונאיות כשירות מתחדשות (3 לוחות) - Qualifying revolving retail
- ז.1. SME המטופלים כתאגידים (5 לוחות) - SMEs treated as corporate
- ז.2. SME המטופלים כקמעונאיים (5 לוחות) - SMEs treated as retail
- ח.1. מימונים יעודיים HVCRE (4 לוחות) Specialised lending HVCRE
- ח.2. מימונים ייעודיים ללא HVCRE (4 לוחות) - Specialised lending not including HVCRE
- ט. מניות (לוח אחד) - Equity
- י. תיקי חייבים שנרכשו (לוח אחד) - Purchased receivables
- יא. התיק הסחיר (3 לוחות) - Trading book
- 12.2. ההגדרות של התיקים מופיעות בטיוטת תרגום המלצות באזל 2, חלקן בחלק העוסק במודל הסטנדרטי, וחלקן בחלק העוסק במודלים המתקדמים. הבהרות נוספות ניתן למצוא במכתב המפקח ש-119 מיום 30.8.2007. בנוסף, יש להתייחס להנחיות הבאות:
- 12.2.1. לעניין הגדרת SME, יש להתייחס למכירות בסך 250 מיליוני ש"ח (במקור 50 מיליוני אירו).
- 12.2.2. לעניין הגדרת חשיפות קמעונאיות כשירות מתחדשות (QRRE), יש להתייחס לחשיפות בסך 500 אלפי ש"ח (במקור 100 אלף אירו).
- 12.2.3. חשיפות קמעונאיות יפוצלו בדיווח לתיקים הבאים:
- 12.2.3.1. חשיפות קמעונאיות לעסקים קטנים המטופלים כקמעונאים ידווחו בלוחות ה-SME המטופלים כקמעונאים (סעיף 12.1 ז.2. לעיל).
- 12.2.3.2. חשיפות קמעונאיות כשירות מתחדשות – לפי ההגדרה בסעיף 234, ידווחו בלוחות קמעונאיות כשירות מתחדשות (סעיף 12.1 ו. לעיל).
- 12.2.3.3. חייבים קמעונאיים שנרכשו – לפי ההגדרה בסעיפים 239 – 240, ידווחו בלוחות תיקי חייבים שנרכשו (סעיף 12.1 י. לעיל).
- 12.2.3.4. חשיפות קמעונאיות אחרות ידווחו בלוחות הקמעונאיים (סעיף 12.1 ה. לעיל).
- 12.2.4. הלוואות במשכון דירה למגורים ידווחו בלוחות קמעונאי למגורים (סעיף 12.1 ד. לעיל).
- 12.2.5. תאגידים מדורגים על ידי חברות דירוג בינלאומיות ידווחו לפי שיעורי השיקול המתאימים לדירוג שקיבלו. כמו כן, לצורך מילוי הסקר, ניתן להכיר בדירוגים של חברות מעלות ומידרוג כדירוגי אשראי חיצוניים.
- 12.2.6. חשיפות לתאגידים יפוצלו בדיווח לתיקים הבאים:
- 12.2.6.1. SME המטופלים כתאגידים לפי ההגדרה בסעיף 273 ידווחו בלוחות ה-SME המטופלים כתאגידים (סעיף 12.1 ז.1. לעיל).
- 12.2.6.2. מימונים ייעודיים – כפי שהוגדרו בסעיפים 219 עד 228 ידווחו בלוחות מימונים ייעודיים ללא HVCRE (סעיף 12.1 ח.2. לעיל). אין למלא את הלוחות מימונים ייעודיים HVCRE (סעיף 12.1 ח.1. לעיל).
- 12.2.6.3. חייבים תאגידים שנרכשו כפי שהוגדרו בסעיפים 241 עד 243 ידווחו בלוחות תיקי חייבים שנרכשו (סעיף 12.1 י. לעיל).

- 12.2.6.4. חייבים תאגידיים אחרים ידווחו בלוחות תאגידיים (סעיף 12.1 א. לעיל).
- 12.2.7. התיק הסחיר – כפי שהוגדר בסעיפים 685 עד 689, ירשם בגיליון Current בשורה של 8%, ובגיליון Standardised על פי משקלי הסיכון המתאימים.
- 12.2.8. מניות – כפי שהוגדרו בסעיפים 235 עד 238.
- 12.2.9. ברוב התיקים ישנם לוחות נפרדים לנגזרי OTC ועסקאות רכש חוזר. יש לדווח בלוחות אלו על סכומי החשיפה המאזניים + החשיפה החוץ מאזנית לאחר המרה לשווה ערך אשראי בכל הגיליונות: Input, Current ו- Standardised.
- 12.2.10. סעיפים חוץ מאזניים אחרים בתיקים השונים – יש לדווח על היתרה בספרים (חשיפה לפני המרה לשווה ערך אשראי) בגיליון Input, ועל סכום החשיפה לאחר המרה בגיליונות Current ו- Standardised.

13. גיליון Input

- 13.1. בגיליון זה יש למלא נתונים ברוטו (לפני הפרשה ספציפית לחובות מסופקים) ונטו. הנתונים מגיליון זה עוברים לגיליונות Current, Standardised ו- Results לצורך בדיקות וחישובים.
- 13.2. בלוח (A) General information: יש למלא רק את קוד הבנק (בחמש ספרות) ואת שם הבנק.
- 13.3. בלוח (D3) Other assets included: יש לדווח על כל הנכסים שאינם נכללים ב- 11 התיקים לעיל כגון רכוש קבוע, אך אין לכלול את סעיף חייבים אחרים אלא יש לפצלו לתיקים השונים.

14. גיליון Current

- בגיליון זה יש למלא נתונים ברוטו (לפני הפרשה ספציפית לחובות מסופקים) ונטו. הגיליון מחולק ל- 11 תיקים כאמור לעיל. כל תיק מחולק ל- 5 לוחות או פחות:
- חשיפות מנוצלות
  - חשיפות לא מנוצלות
  - עסקאות רכש חוזר
  - נגזרי OTC
  - חשיפות חוץ מאזניות
- בגיליון זה יש לדווח על חשיפות האשראי על פי שיעורי השקלול לנכסי סיכון כפי שמחושבים בגישה הנוכחית.
- מובהר, כי ההמרה של חשיפות חוץ מאזניות לשווה ערך אשראי בגישה הנוכחית תיעשה על פי האמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 ולא על פי מקדמי ההמרה שנקבעו בבאזל I.

15. גיליון Standardised

- גם גיליון זה מחולק ל- 11 תיקים וכל תיק מחולק ללוחות כמפורט לעיל בהנחיות לגיליון Current. בגיליון זה יש למלא את הנתונים בתיקים השונים על פי משקלי הסיכון ומקדמי ההמרה אם ישנם, כנדרש בהוראות באזל II בגישה הסטנדרטית. בשלב זה לא יוחל משקל סיכון של 150% או יותר על נכסים כאמור בהתייחסות לסעיף 80 במכתב המפקח ש-119 מיום 30.8.2007.

16. גיליון Operational risk

בגיליון זה יש לדווח על הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי בהתבסס על נתונים לשנים האחרונות. תאגידים בנקאיים אשר מתכוונים ליישם את הגישה הסטנדרטית או הסטנדרטית האלטרנטיבית לחישוב הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי, נדרשים לדווח בנוסף גם על הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי כפי שמחושב בגישת האינדיקטור הבסיסי.

לצורך מילוי הסקר, ניתן להשתמש באומדן לחישוב ההכנסה הגולמית בכל אחד מקווי העסקים. בנק המבקש לחשב את הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי בגישה הסטנדרטית האלטרנטיבית אפשרות 2, מתבקש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיות.

בדיקות

17. בכל אחד מהגיליונות ישנן בדיקות לוגיות המבטיחות (במרווח ביטחון של 97.5%) את העקביות שבמילוי הנתונים. כמו כן, בגיליון Checks ישנו ריכוז של כל הבדיקות מהגיליונות השונים, וכן בדיקות נוספות. כאשר המידע שהוזן אינו סותר מידע אחר בגיליון, תוצאת הבדיקה היא Yes. אם מתקבלת התוצאה No עבור בדיקה כלשהי, יש לחזור לגיליון המתאים ולתקן את הנתונים.

תוצאות

18. בגיליון Results יכול התאגיד הבנקאי לבחון את ריכוז הנתונים שדיווח ואת ההשפעה של החלת המלצות באזל II על ההון הנדרש בתאגיד הבנקאי. על התאגיד הבנקאי לוודא שנכסי הסיכון שהתקבלו בטור Current מתאימים לדוח הכספי לציבור (למעט ההתאמה לסיכוני שוק – ראה סעיף 10 לעיל).

בכבוד רב,

רוני חזקיהו
המפקח על הבנקים